ANUL IV. — Nr. 929

EDIȚIA A DOUA

VINERI, 30 AUGUST 1891

NUMĔRUL 10 BANĬ

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNĬ
și se plătesc tot-d'a-una 'nainte

În Bucureștĭ la casa Administrațieĭ.
Din *Județe* și *Străinĕtate* prin mandate postale.
Un an în țară 30 leĭ; în străinĕtate 50
Șease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13
Un număr în Străinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANĬ

ANUNCIURILE
Din BUCUREȘTĬ și JUDEȚE se primesc:
NUMAĬ la ADMINISTRAȚIE.
Din STRĂINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anuncĭurĭ la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
„ „ „ III . . . . . . 2.— leĭ „
„ „ „ II . . . . . . 3.— leĭ „
Inserțiunele și Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vânzare cu numĕrul la kioșcul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

LACUL-SĂRAT

Actualul ministru al Domeniilor a făcut nu de mult, însoțit de D. Constantiniu și de Bottea, o inspecțiune la principalele stațiunĭ balneare din țară. D. Ilariu Izvoranu a vizitat și Lacul-Sărat, unde i s'a făcut o primire destul de impunătoare; arc de triumf, banchet, nimic nu a lipsit acesteĭ inspecțiunĭ, care a durat din nenorocire numaĭ cincĭ ore.

Voiŭ vorbi numaĭ de Lacul-Sărat pe care îl cunosc foarte bine. Vin de treĭ anĭ să cer acestuĭ binefăcător nămol dacă nu vindecarea, cel puțin alinarea suferințelor; în anul corent am fost în Iunie, și am petrecut acum cea maĭ mare parte din August în Lacul-Sărat.

Ce a vĕzut D. ministru al Domeniilor în treĭ ore, căcĭ banchetul a durat aproape două ore?— Nimica, saŭ numaĭ ce a bine-voit a 'ĭ arăta Constantin Bottea.

Ce o fi arătat oare acest nemernic funcționar al Statuluĭ ministruluĭ sĕŭ? Negreșit puțurile prăbușite—lucrate de el **în regie**—și pentru carĭ așĭ dori să vĕz socotelile ce a prezentat.

Peste **140 miĭ francĭ** aruncațĭ din bugetul Statuluĭ în aceste puțurĭ, al căror ridicol scop a fost de a ști ilustrul geolog peste câte veacurĭ va seca Lacul-Sărat, și dacă acest lac se întreține din izvoare care vin din Carpațĭ, saŭ din Balcanĭ pe sub Dunăre.

Și acest imbecil inginer a găsit un ministru maĭ imbecil — vĕr cu el — care i-a încredințat această colosală sumă pentru un scop atât de stupid.

D. Pĕucescu este onest, dar prost ministru al Domeniilor a fost, și cu prostia sa a făcut mult rĕŭ Lacului-Sărat, această comoară pe care natura a dat'o țăreĭ româneștĭ.

Iar pentru Constantin Bottea, Lacul-Sărat cu lucrările săvîrșite de el, constitue, în ochiĭ orĭ-căruĭ om imparțial, saŭ culmea imbecilitățeĭ umane, saŭ hoția cea maĭ nerușinată.

O voiŭ dovedi; să-mĭ permită însă lectoriĭ meĭ de a mĕ întoarce cu câțĭ-va anĭ înapoĭ.

Stațiunea balneară Lacul-Sărat, în starea de mizerie în care se află astă-zĭ, se datorește numaĭ și numaĭ inițiativeĭ private; și dacă Statul a făcut ceva, el a risipit fără rușine baniĭ publicĭ, el a oprit desvoltarea acestor băĭ și este culpabil de mizeria în care zac și acum.

Ministrul Stolojan a dat în antrepriză construirea unuĭ stabiliment de băĭ și a unuĭ cazino. Aceste două clădirĭ de lemn aŭ costat pe Stat rușinoasa sumă de **120 miĭ francĭ.**

Nu știŭ care a fost nedemnul funcționar însărcinat cu primirea acestor două lucrărĭ — dacă așĭ ști că e Bottea așĭ spune-o — dar ceea-ce știŭ este că chiar în anul deschidereĭ stabilimentuluĭ băilor, două plafoane aŭ căzut în capul unor nenorocițĭ bolnavĭ carĭ se aflaŭ în bae, vîntul șuera în toate părțile, ușile se închideaŭ foarte rĕŭ, într'un cuvînt, un stabiliment de băĭ care nu întrunea nicĭ o condițiune igienică.

Cazinul nu are nicĭ o soliditate; în etajul de jos lampele atârnate de plafoane joacă un vals când cine-va umblă în etajul de sus. Vîntul șueră prin toate crăpăturile. Nicĭ în stabilimentul băilor, nicĭ în cazin odăile nu sunt locuibile când timpul se răcește; în cât anul trecut Statul plătea *una mie leĭ* chirie în Lacul-Sărat, 400 leĭ localul cancelarieĭ inginerilor pușĭ sub ordinele luĭ Bottea, și 600 leĭ pentru locuința lor. Aceste chiriĭ pentru tot timpul toamneĭ, al erneĭ și al uneĭ părțĭ din primă-vară.

Vie D. Stolojan la Lacul-Sărat, să privească clădirile rădicate pe când era ministru, gândească-se la costul lor, și să se încredințeze de odioasa amintire ce a lăsat în această stațiune balneară.

Ajung acum la inspecțiunea ce a făcut actualul ministru al Domeniilor. Nu știŭ ce a vĕzut, ce 'ĭ-a arĕtat Bottea; dar dacă acest articol va cădea sub ochiĭ D-luĭ Ilariu Izvoranu, ministrul va cunoaște deplorabila stare în care se află băile de la Lacul-Sărat, și va admira curagiul bolnavilor carĭ vin încă la această stațiune balneară.

Această stațiune balneară nu are apă bună de bĕut. Doctoriĭ recomandă bolnavilor lor a nu bea apă, ci Giesshübler saŭ Evian, căcĭ vindecându-se de boala pentru care aŭ venit în Lacul-Sărat, se pot lesne întoarce acasă cu o altă boală. — Intreb pe D. Ilariu Izvoranu ce fac bolnaviĭ carĭ nu dispun de mijloace pentru a bea Giesshübler saŭ Evian?

Stabilimentul băilor nu are un canal în care să se scurgă băile făcute, canal care ar duce aceste scursorĭ chiar în Dunăre. Lacul primește aceste scursorĭ, în cât bolnaviĭ nu știŭ dacă mâine nu vor lua aceeaș bae pe care aŭ luat'o erĭ. Ceva maĭ scârbos: zoile cazanuluĭ în care se spală rufele murdare se duc în lac și se amestecă cu apa și nămolul carĭ servesc pentru băĭ.

Bottea a arĕtat oare ministruluĭ sĕŭ aceste murdăriĭ care sunt nimicurĭ pe lângă cele ce am să narez maĭ jos?

O privată la câțĭ-va metri de mal, în năuntrul lacului, servește tuturor acelor carĭ iaŭ băĭ recĭ: un bolnav a găsit, sunt câte-va zile, în baia sa, niște murdăriĭ pe care, pentru respectul ce datoresc lectorilor meĭ, nu le pot numi.

Să nu crează lectoriĭ meĭ că această stare de lucrurĭ, pe care nu o pot califica cu cuvinte destul de energice, datează de erĭ. Sunt maĭ mulțĭ anĭ de când Lacul-Sărat se bălăcește în murdăriĭ și Bottea — cu autorizațiunea vĕruluĭ săŭ, ministrul Păucescu — a cheltuit peste **140 miĭ francĭ** cu puțurile de care am vorbit maĭ sus.

Câte îmbunătățirĭ nu s'ar fi putut aduce stațiuneĭ balneare cu această sumă? — Răspundă onestul dar prostul fost ministru al Domeniilor Gr. Păucescu! — Pentru Bottea voiŭ rĕspunde eŭ: *Puțurile eraŭ un gheșeft fără fund, și maĭ ales fără control, căcĭ se lucraŭ* **în regie.**

In fața acestor infamiĭ, nu am oare dreptul să susțin că **Constantin Bottea este saŭ un imbecil saŭ un hoț?** — Rămâne ca el să aleagă din aceste două alternative.

Dar orĭ-care ar fi alegerea sa, dacă actualul ministru al Domenielor ține la prestigiul departamentuluĭ în capul căruia se află, el este dator a destitui imediat pe acest netrebnic funcționar, cerându-ĭ socoteală de baniĭ aruncațĭ în puțurĭ, și publicând în *Monitorul Oficial* aceste conturĭ.

Am trecut peste limitele permise unuĭ articol de fond, și nu am terminat; dar voiŭ reveni pentru a arăta teribilul flagel de care este amenințată această stațiune balneară.

Nu pot însă încheea acest articol fără a'mĭ îndeplini o datorie față cu un modest funcționar din Lacul-Sărat.

Sunt convins că voĭ fi ecoul tuturor vizitatorilor acesteĭ stațiunĭ balneare, aducând aci expresiunea recunoștințeĭ noastre D-luĭ Pavel Pirnog, care a dat umbră Laculuĭ Sărat. Domnia sa, cu o energie demnă de toată lauda, cu o muncă neîntreruptă de maĭ mulțĭ anĭ, a isbutit a face, d'intr'un teren foarte ingrat, un parc frumos unde bolnaviĭ găsesc umbră în lunele bântuite de o căldură tropicală.

Silvicultoruluĭ Pavel Pirnog datorim copaciĭ carĭ se vĕd astă-zĭ în Lacul Sărat.

Alex. V. Beldimanŭ.

Lacul-Sărat, 28 August 1891.

TELEGRAME

ATENA, 27 August. — Cea din urmă corabie cuirasată, construită în Francia a sosit la Pireu; mulțimea a făcut cu această ocazie marĭ manifestațiĭ.

CONSTANTINOPOL, 27 August.—Fostul mare Vizir Kiamil-Pașa, continuă a fi aspru păzit. Riza-Pașa, ministru de justiție, Raghi-bey-Șambelan și șeikul Abul-Huda, sunt însărcinațĭ în mod special cu instrucția afacereĭ luĭ Kiamil-Pașa.

BELGRAD 27 August.— La meetingul cleruluĭ la Kragueivațĭ eraŭ de față; 120 liberalĭ; 110 radicalĭ și 60 de progresiștĭ; nu s'aŭ ocupat de politică; idea de a formula un noŭ statut care zice kă clerul trebue să rĕmâie străin de politică a găsit numeroșĭ aderențĭ.

ȘTIRĬ DIN VENEZIA

VENEȚIA, 28 August. — *Starea Regineĭ Românieĭ este tot gravă, dar nu este nicĭ un motiv de a se teme de complicațiunĭ imediate.*

Doctoriĭ consultațĭ continuă a îngriji pe Regina.

S'a decis să nu se publice buletinul, dar casa regală va comunica publiculuĭ știrĭ când va judeca oportun.

Regele Carol și primul sĕŭ ministru, prânzesc astă-seară la ducele de Genua.

MOARTEA LUĬ GREVY

PARIS, 28 August.—**D. Jules Grevy fost președinte al Republiceĭ, a murit azĭ dimineață la 7 ore la Mont-sous-Vandrey în urma uneĭ boale de piept de care suferia de vr'o 4 zile. D-niĭ Carnot și Freycinet aŭ fost informațĭ de către fratele mortuluĭ generalul Grevy. Ca fost președinte al Republiceĭ, D. Grevy are dreptul la onorurĭ funebre particulare, asupra cărora miniștrii vor decide în consiliu.**

PLEVNA UITATA

Cu privire la serbarea militară de azĭ, reproducem aci după *Buletinul Publicațiunilor* militare un articol datorit Președintdluĭ acestuĭ cerc D. locot.-colonel Gr. Crăiniceanu.

Plevna, una din cele maĭ frumoase pagine ale istorieĭ noastre naționale și militare, căcĭ acolo s'a sigilat cu sângele oștenilor noștri suveranitatea țĕreĭ de atâtea veacurĭ dorită,—Plevna a fost aproape uitată maĭ în toate urmările și înrîuririle ce dênsa trebuia să aibă asupra viețeĭ noastre militare.

Maĭ întâiŭ, Plevna la o palmă de loc de țară ar fi trebuit să devină un loc de pelerinagiu, pentru oficeriĭ noștriĭ; aci sunt zecimĭ de câmpurĭ de bătae, sunt pozițiunĭ militare extraordinare, sunt fortificațiunĭ, sunt monumente ridicate la mormintele oștenilor noștri de ale căror oase se albiseră văile întunecoase, etc. și decĭ atât pentru instrucțiunea militară cât și din sentimentul patriotismuluĭ și al admirațiuniĭ acestor locurĭ sfinte pentru noĭ, în fie-care an ar fi trebuit să vedem grupurĭ de oficerĭ românĭ maĭ ales dintre ceĭ tinerĭ carĭ să meargă să se închine la ele, să se încălzească și să 'șĭ aprindă sângele în vine la amintirile celor petrecute aci. Oficeriĭ carĭ fac școale în streinătate aŭ vizitat cu profesoriĭ lor câmpurile de bătae de la Waterloo, Sedan, Woerth etc., dar nicĭ unul nu cunosc câmpurile de bătaie române petrecute numaĭ acum câțĭ-va anĭ. Este tristă această indiferență!

O altă probă de uitare a resboiuluĭ nostru, este că, foarte puțin oficerĭ aŭ scris asupra luĭ; studiele, relațiunile, hartele, fotografiele, episodele și toate întâmplările până la cele maĭ micĭ ar fi trebuit să plouă de la rĕsboiŭ încoace și să umple țara și armata; dar nimic! In școale de asemenea se studiază toate campaniile strĕine, dar a noastră foarte pe scurt saŭ chiar de loc. Unde sunt albumele, unde sunt portretele oficerilor morțĭ saŭ rănițĭ în rĕsboiŭ, carĭ ar trebui să stea pe toțĭ păreții în casarme, în școalele urbane și rurale, în casele cetățeanuluĭ ca și ale țĕranuluĭ? Nicăierĭ! Sunt înlocuite cu icoane și portrete streine.

Cercul Publicațiunilor Militare a luat hotărîrea ca să înceapă publicarea fotografielor și biografielor tuturor oficerilor morțĭ și rănițĭ, în resboiŭ, folosindu-se de puținul ce există până acum și de bunătatea camarazilor, carĭ aŭ cunoscut și aŭ vĕzut căzênd în lupte pe tovarășiĭ lor.

Peste câte-va zile, sosește 30 August când se serbătorește aniversarea bătălieĭ victorioase de la Plevna; facem apel călduros la ceĭ carĭ aŭ luat parte să ne descrie tot ce aŭ vĕzut, fie ca studiŭ militar, fie ca istoric, fie ca episode, fie ca biografiĭ. Pentru o armată mică ca a noastră, primul element de forță este moralul, este sentimentul de datorie și de iubire de țară, este flacăra patriotismuluĭ care cu nimic nu se poate aprinde maĭ bine de cât cu imaginile neperitoare și faptele mărețe ale istorieĭ naționale.

Intr'acest scop, noĭ avênd fericirea de a recunoaște maĭ toată țara și a vizita principalele urme ale armatelor române, am semnalat unora din regimentele de Dorobanțĭ câte-va din aceste urme spre a le vizita, studia și descrie, dar... nimic!

Tot ca o urmare a rĕsboiuluĭ, în privința considerațiuniĭ și recompenselor ce se cade oficerilor carĭ aŭ luat parte și s'aŭ distins, am dori ca să se țină maĭ mult seama de cum s'a ținut de atuncĭ până acum. Ast-fel cea d'iutâiŭ notă a oficerilor la înaintare trebue să fie aceea a resboiuluĭ. Sunt oficerĭ carĭ s'aŭ luptat vitejește, carĭ aŭ îndurat gloanțele lunĭ întregĭ, carĭ aŭ mucezit în șanțurile Plevneĭ, și totușĭ aŭ înaintat maĭ greŭ de cât alțiĭ carĭ nicĭ n'aŭ trecut Dunărea. Cunoaștem de exemplu, unul care a făcut toate școalele din țară și din străinătate care la Plevna, la eșirea Turcilor, s'a bătut vitejește cu bateria sa înecată de focurile de artilerie și de coloanele ataculuĭ. și totușĭ a rĕmas cu câțĭ-va anĭ înapoĭ de camaradul sĕŭ de promoție care nu are nicĭ aceleașĭ școale și nicĭ n'a făcut resboiul, ci se găsește numaĭ în altă armă, ceea ce învederat nu poate prevala resboiul. Expunem acestea numaĭ pentru a arăta cât am dori să se țină samă de nota resboiuluĭ, atât la masa inspectorilor generalĭ pentru înaintare cât și la examenele de maiorĭ, și aceasta nu atât în interesul celor de astă-zĭ în viață, ci în interesul urmașilor, în interesul armateĭ ce de sigur va fi încă chemată ca să lupte.

Tot așa a fost uitat rĕzboiul și în cât privește decorațiunile la carĭ, ofițeriĭ noștri nu țin mult, dar trebue făcuțĭ să țină, ca la niște semne adevĕrate de distincțiune și de recunoaștere a meritelor. Așa de exemplu, sunt oficerĭ carĭ aŭ luat decorațiunĭ în rĕzboiŭ ca sub-oficerĭ saŭ sub-locotenențĭ, și carĭ până astă-zĭ n'aŭ înaintat în gradul decorațiuneĭ, de și aŭ înaintat în gradul militar, pe când alțiĭ carĭ n'aŭ făcut rĕzboiul aŭ căpătat crucĭ superioare.

Este timpul ca imaginea rĕzboiuluĭ să reînvie în armată, în cele maĭ micĭ înrâurirĭ ale sale, căcĭ cu tot prețul netăgăduit ce trebue să se acorde capacitățiĭ și serviciuluĭ oficerilor în timp de pace, nu este maĭ puțin adevĕrat că capacitatea cea maĭ mare a militaruluĭ este bravura și știința pe câmpul de bătaie și cel d'intâiŭ dintre ceĭ d'intâiŭ oficerĭ aĭ noștri, și pe carĭ ceĭ tinerĭ trebuesc să 'ĭ admire, sunt aceia carĭ aŭ făcut cu distincțiune rĕzboiul.

Locot.-Colonel **Gr. Crăiniceanu.**

Studenții Români și Maghiari

Președintele Comitetuluĭ însărcinat cu redactarea *rĕspunsuluĭ* maghiar la memoriul românesc, trimițând memoriĭ studenților românĭ, le-a însoțit cu o scrisoare amicală, din care ținem a releva tonul oare-cum prea încrezător, în care sunt scrise următoarele rîndurĭ:

„Noĭ am dori, ca ideia exprimată în ultimele rêndurĭ ale rĕspunsuluĭ nostru și care se va realiza poate odată, se pótă ajunge a fi apreciată de cercurile liniștit gânditoare ale inteligențeĭ din România."

Pentru ca studențiĭ maghiarĭ să cuprindă *ideile*, de care e pătrunsă societatea româneasca, asupra celor scrise de dînșiĭ în rĕspunsul lor, li s'a trimis o scrisoare de următorul cuprins:

Inainte de toate, salutările Românilor!

Domnul meŭ

Pentru memoriile trimise și pentru amicala voestră scrisoare, vĕ exprimăm mulțumirile noastre călduroase.

Memoriul nostru a fost trimis în numĕr mare atât ziarelor politice, literare maghiare, cât și tuturor bărbaților voștri politicĭ. Dacă el n'o fi ajuns la destinațiunea sa, vina este de sigur a ordinuluĭ D-luĭ ministru Baross, No. 19.331, din acest an.

E neîndoios că memoriul vostru, ajungênd în mâinile reprezentanților națiuneĭ noastre, prin aceasta el a ajuns să fie apręțiat de întreaga națiune românească. In ce chip însă este el apreciat, ațĭ putut citi în ziarele din Capitală; ele vĕ pot da mĕsura gândireĭ întreguluĭ popor român asupra opereĭ voastre.

Dorința voastră, ca în straturile liniștit gânditoare ale societățeĭ noastre să prindă rădăcină ideea exprimată în ultimele rîndurĭ ale rĕspunsuluĭ vostru, e o dorință nobilă, dar tardivă. Ideea unuĭ pericol din partea slavismuluĭ nu este nouă. Ea e rezultatul natural al suferințelor noastre din trecut și ea e aceea care dă politiceĭ Regatuluĭ român culoare națională.

Ca să vedețĭ cât de mult toate straturile societățeĭ noastre sunt coprinse de însemnătatea acestuĭ pericol n'am avea de cât să vĕ arĕtăm, cum în urma unuĭ zvon provenit dintr'o greșeală de tipar al unuĭ ziar din Capitală, că studențiĭ rușĭ din Odessa ar fi avênd de gând să ne onoreze cu prezența lor la congresul nostru din Giurgiŭ, presa română s'a alarmat, nevoind să admită o agitațiune, care ar putea să compromită buna noastră reputațiune.

Acum un an, un primar dintr'o comună românească din Moldova prinde un refugiat polon din Rusia și-l estrădează autorităților ruseștĭ. N'ațĭ urmărit de sigur protestările unanime ale preseĭ noastre, și meetingurile cetățenilor românĭ, care cereaŭ pedepsirea aceluĭ primar, care a necinstit ospitalitatea tradițională a țĕreĭ noastre și așezămintele eĭ liberale. Și s'a făcut acea minune, că primarul dat în judecată n'a putut găsi în toată țara un advocat care să-ĭ apere trădarea.

E fără îndoială o manifestațiune sublină a sentimentelor noastre liberale și umanitare, când nicĭ chiar advocațiĭ statuluĭ nu primesc apărarea unuĭ trădător al ideilor și așezămintelor noastre liberale.

Ațĭ citit voĭ istoria anilor 1865—1867? Știțĭ voĭ cum emigrațiĭ voștri aŭ fost ospĕtațĭ pe pământul țĕreĭ noastre, cum în

înţelegere şi cu ajutorul Domnitoruluĭ nostru şi al miniştrilor sěĭ, aŭ pus la cale o expediţiune pentru independenţa voastră naţională?

Dacă dar voĭ veniţĭ *astăzĭ* să accentuaţĭ interesele noastre comune şi necesitatea de amicie dintre noĭ, apoĭ poporul românesc a dorit-o aceasta *prin fapte* şi *încă de mult*. De aceea e un pěcat, când vě daţĭ silinţa a ne presinta lumeĭ ca unelte ale Rusieĭ, când voĭ sunteţĭ aceia care aţĭ atras protestările tuturor naţiunilor învecinate în urma politiceĭ de agresiune. Ast-fel e neîndoios, că *ura* despre care vorbiţĭ că există între Românĭ şi Maghiarĭ nu va putea să piară pe calea care mergeţĭ.

Cât pentru învinovăţirea cu *Daco-România* credem de prisos a vě atrage atenţiunea asupra efectuluĭ nefavorabil pentru voĭ, pe care l-a avut ea în lupta mare.

Maĭ întâiŭ, în memoriul nostru, nu se vorbeşte de o *Iridentă*, ba în multe locurĭ o tăgăduim. Dar, vě mărturisim, că de şi protestăm contra eĭ, lumea şi maĭ ales tineretul e dispus tot-d'a-una a aplauda o idee aşa de mare. Italieniĭ şi Germaniĭ de ex., carĭ cunosc istoria poporuluĭ lor, nicĭ nu pot coprinde lupta noastră, de cât în înţelesul ideeĭ *desvoltate* de naţionalitate.

Dar că o *Daco-Românie* nu face spaimă nicĭ în cercurile marĭ politice europene, e o dovadă destul de elocuentă un articol puţin măgulitor pentru respunsul vostru apărut deunăzĭ în *Kölnische Zeitung*.

Cu toată încercarea voastră de a eluda cestiunea pusă de noĭ, credem, că Româniĭ nu vor cădea în greşala de a stărui asupra chipuluĭ vostru de luptă. E vorba de *actualitate*, de *persecuţiunĭ brutale*, de *tiranie*, de *barbarie*, dacă pofţiţĭ, şi e vorba maĭ pre sus de toate de *disordinea* ce o provocaţĭ prin politica voastră. Nu e vorba însă de *etimologie*, de *teoriĭ* şi *basme istorice*, nicĭ de *istoria* legeĭ de naţionalitate din 1868 şi noĭ sperăm că studenţiĭ românĭ din Transilvania şi Ungaria vor şti să facă maĭ mult de cât *etimologie* şi *teoriĭ istorice*.

Cu toate acestea noĭ credem — în sensul de a vě combate pe voĭ — că memoriul lor e oare-cum de prisos, fiind-că nu vedem întru cât respunsul vostru a corespuns aşteptărilor voastre.

Ar fi vorba însă de o luptă cu Moldovan Gergely. In presa română de aicĭ s'a născut ideea că Româniĭ ar face un serviciŭ imens causeĭ lor, dacă retipărind broşura luĭ Moldovan Gergely, ar înzestra-o cu o prefaţă, în care s'ar zice că Moldovan e un *proletar literar plătit în serviciul şovinismuluĭ maghiar*.

Vě mărturisim, că suntem pe deplin mulţumiţĭ şi noĭ şi pot fi mulţumiţĭ şi fraţiĭ noştri subjugaţĭ de rezultatul până acum. Un singur lucru ne îngrijeşte: tinerimea maghiară nu e destul de pătrunsă de interesele noastre bune. *Vě mărturisim, că ne-am aşteptat ca să vě vedem protestând pe voĭ, alăturĭ cu noĭ, contra spirituluĭ şovinist din Ungaria şi decepţiunea noastră a fost mare, când a trebuit să vedem, că într'o ţară, care se zice liberală, un partid oare-cum reacţionar, partidul catolic în organul sěŭ „Magyar Allam" trebue să protesteze alăturĭ cu noĭ contra curentuluĭ şovinist.*

După cum ştiţĭ, de alt-fel, procesul nu e terminat. Aŭ sě maĭ vorbească şi camaraziĭ şi fraţiĭ noştri Românĭ de acolo şi vocea lor va fi de sigur maĭ autorizată de cât a fost a noastră. Şi noĭ sperăm, că în urma memoriuluĭ lor şi studenţiĭ polonĭ vor veni la sentimente maĭ bune. Cât pentru scrisoarea colegiuluĭ nostru *Bertel* din Grenoble, credem că aţĭ zîmbit şi voĭ la citirea eĭ. (Acest *Bertel* într'o scrisoare a sa către studenţiĭ maghiarĭ declară, că nicĭ nu a avut nevoie de memoriul maghiar, fiind-că dînsul cunoştea de maĭ nainte liberalismul maghiar, care a făcut din Ungaria un raiŭ pământesc.)

Vě trimitem exemplarele cerute din memoriul nostru şi vě rugăm să primiţĭ salutările noastre româneştĭ.

VITEJII OFIŢEREŞTI

Lângă Piteştĭ se află un sat numit Borleştĭ, proprietatea D-neĭ Ana Naum.

Intre invitaţiĭ D-neĭ Naum se aflaŭ şi treĭ ofiţerĭ.

După masă societatea toată plecă la horă, şi când trecea pe lângă un grup de ţăranĭ, maĭ toţĭ salutară societatea, afară de unul.

Unul din ofiţerĭ, voind se facă pe galantul, începu a ocărî pe ţăran şi'ĭ trase o palmă.

Atuncĭ ţeraniĭ ceĭ-lalţĭ, carĭ aŭ vězut, începură a murmura, ofiţeriĭ se rěstiră la dînşiĭ, însă ţăraniĭ eraŭ deja întărîtaţĭ. Ofiţeriĭ traseră săbiile şi începură a-ĭ lovi. Să dete alarma în sat şi veniră toţĭ ţeraniĭ armaţĭ cu ciomege.

Ofiţeriĭ se retraseră cu toată lumea în case şi se baricadară. Se trimese îndată după ajutor.

Ţěraniĭ din alte două sate dinprejur auziră de revoltă şi veniră cu toţiĭ.

Trupele din Piteştĭ aŭ alergat la faţa loculuĭ, spre a potoli pe revoltaţĭ. Procuroru de Argeş a plecat la faţa loculuĭ şi a început o anchetă asupra acesteĭ afacerĭ care putea lua proporţiĭ şi maĭ marĭ.

In luptă aŭ fost răniţĭ de către ofiţerĭ maĭ muţĭ ţěranĭ. Se zice că un ofiţer este lovit.

O NOUĂ DERAIARE

BUDAPESTA, 29 August. — In urma uneĭ falşe mişcărĭ a acaruluĭ, trenul de viteză care venea din România a deraiat lângă Rakos.

Nu sînt nicĭ călătorĭ răniţĭ, nicĭ vagoane stricate.

Trenul a sosit cu o întârziere de un sfert de oră.

Infrumuseţarea Capitaleĭ

De sigur un fapt incontestat e că Bucureştiĭ aŭ progresat imens de câţĭ-va anĭ. Canalizarea Dâmboviţeĭ. tăerea bulevardelor, lumina electrică, tramwayurile, toate datorite iniţiativeĭ publice, aŭ schimbat faţa Capitaleĭ. Nu maĭ pe jos, s'aŭ lăsat şi particulariĭ, aşa că aspectul Bucureştilor pare cu desăvârşire schimbat.

Anul acesta, centrul Capitaleĭ va fi înzestrat cu două strade nouĭ şi un pasagiŭ. Treĭ proprietarĭ inteligenţĭ, D-niĭ Macca, Villacros şi Principele Karageorgeovicĭ s'aŭ înţeles între eĭ, pentru a schimba cu desăvêrşire, o întreagă parte a Capitaleĭ, între stradele Doamneĭ, Lipscanĭ şi Calea Victorieĭ.

De la strada Doamneĭ, se prelungeşte strada Academieĭ şi pe terenul foastelor case a Maioruluĭ Mişu Anastasievicĭ, (maĭ înainte Villara) porneşte o nouă stradă largă de zece metre, care uneşte strada Doamneĭ şi centrul frequentat al Poşteĭ, cu stradele Lipscanĭ şi Smârdan şi Calea Victorieĭ în chipul următor: O nouă stradă porneşte din strada Smârdan, dintre casele Lahovary şi Banca Naţională, debuşind în strada de care vorbim maĭ sus; din acest punct trecătorul intră într'o splendidă rotondă, care se desparte într'un pasagiŭ alcătuit din două galeriĭ, carĭ ambele debuşează pe Calea Victorieĭ în faţa prefectureĭ Capitaleĭ. Acest pasagiŭ acoperit şi luminat cu lumină electrică, bine aerit şi păzit de curente, de o parte şi de alta, are frumoase prăvăliĭ, iar în catul de sus apartamente de locuit.

Pe bordura stradeĭ nouĭ dintre strada Doamneĭ şi Lipscanĭ, se ridică un uriaş imobil cu treĭ caturĭ, cu 23 de prăvăliĭ şi 14 apartamente.

Toată clădirea costă aproape un milion şi planurile sunt datorite D-luĭ Filip Xenopol, care trebue să o recunoaştem, a pus mult gust şi mult simţ practic, pentru a profita de fie-care parcelă de teren.

E de regretat însă că *Banca Naţională* nu imitează pe veciniĭ sěĭ şi nu consimte a lărgi strada de câţĭ-va metri spre strada Lipscanĭ. Aceasta ar fi în interesul înfrumuseţăreĭ acestuĭ monument public, căcĭ l'ar degaja complect. precum şi a înfrumuseţăreĭ oraşuluĭ. Nu ne îndoim că dacă *Banca Naţională*, va persista în încăpăţînarea eĭ, Primăria Capitaleĭ, în interesul oraşuluĭ, va face cuvenita expropiare. Când un propietar depune un milion într'un imobil, şi tae treĭ nouĭ artere de comunicaţiune, e de datoria Primărieĭ, de aĭ da tot concursul.

Aceste treĭ artere, de sigur vor deplasa centrul comerţuluĭ întru cât-va. Apropierea de *Banca Naţională*, *Poşta*, *Poliţie*, *Instituţiele de credit*, ect., face aceste imobile destinate pentru case de bancă, zarafĭ, ş. a.

Noĭ nu putem de cât felicita pe inteligenţiĭ şi cutezătoriĭ propietarĭ urându-le reuşită.

Ciris.

INFORMAŢIUNI

Azĭ la orele 10 şi jum. aŭ căzut două traverse marĭ de fier peste treĭ lucrătorĭ ocupaţĭ la clădirea ce se ridică în locul vecheĭ sale a Atheneuluĭ.

Unul dintre aceştĭ nenorociţĭ, anume Dumitru Ilie, a rěmas mort pe loc.

Ceĭ-l'alţĭ doĭ, grav răniţĭ, aŭ fost transportaţĭ la Spitalul Colţeĭ. Eĭ se numesc Ion Olteanu şi Năstase Dumitru.

—✠—

Astă-zĭ la orele 2 se va începe începe serbările *Societăţeĭ Preseĭ* organizate în grădina Cişmegiŭ.

Serbările vor fi foarte frumoase căcĭ s'a dat cea maĭ mare atenţie tuturor lucrurilor.

Aleea cea mare este prea frumos împodobită, de asemenĭ tombola are lucrurĭ foarte frumoase şi de valoare.

Fîntânele electrice vor funcţiona în toate patru serile cât vor ţine serbările.

—✠—

Aflăm cu părere de rěŭ, că generalul Gh. Manu suferă de nişte *frigurĭ mucoase* destul de grave.

Cu toate acestea, starea sa nu inspiră nicĭ o îngrijire serioasă.

—✠—

Mâine, Vinerĭ 30 August, fiind a 14-a aniversare a luăreĭ Griviţeĭ. Un tedeum se va cânta la Mitropolie.

—✠—

Incrucişetorul *Elisabetha* şi celel'alte vase de rěsboiŭ aŭ părăsit erĭ Constanţa, spre a se duce la Sulina.

—✠—

Zilele acestea s'a tăcut la Constanţa pe mare, experienţe cu reflectoarele electrice de pe vapoare proectând luminĭ asupra oraşuluĭ.

Experienţele aŭ reuşit foarte bine şi reflectariĭ electrecĭ aŭ fost foarte putemicĭ trimiteaŭ o lumină destul de mare, orĭ în ce parte a oraşuluĭ voiaŭ ceĭ de pe vapoare.

Aceste experienţe aŭ fost reîncepute în maĭ multe rîndurĭ dând tot-deauna rezultate satisfăcătoare.

—✠—

Ce měsură a luat D. ministru de interne contra primaruluĭ D. Ionescu, din comuna Tisăŭ, judeţul Buzěŭ, care apucă pe ţăranĭ să plătească în banĭ zilele de prestaţiĭ, deja muncite saŭ plătite? Faptul a fost constatat deja de sub-prefectul respectiv, care nu ştim dacă a raportat că acest primar încasa baniĭ în profitul sěŭ bine înţeles şi da oamenilor recipise falşe.

—✠—

Direcţiunea Asiluluĭ „Elena Doamna" face cunoscut părinţilor, rudelor şi tutorilor care aŭ copiĭ în acest institut că începerea cursurilor nu vor avea loc de cât la 15 Septembrie, reparaţiunile localuluĭ ne fiind terminate.

—✠—

Rugăm pe D. Poni să facă bine să trimeată un alt institutor în locul institutoruluĭ Nicolae Popescu, din Corabia, care, pe lângă că n'are nicĭ un titlu, apoĭ nicĭ nu'şĭ vede de şcoală. Se ocupă cu samsarlîcul.

—✠—

Toţĭ pensionariĭ civilĭ şi militarĭ, sunt convocaţĭ pentru Duminecă 1 Septembrie la orele 9 dimineaţa, în localul societăţeĭ de arme spre a pune bazele uneĭ societăţĭ de ajutor reciproc.

—✠—

D. D. R. Cordescu, epitrop al biserieeĭ Sf. Ilie din Calea Rahoveĭ. ne scrie că D-sa a închiriat locul biserieeĭ pe care s'a instalat tîrgul de vechiturĭ, asupra căruia am atras atenţia onor primărieĭ. D-sa ne maĭ spune că locul a fost închiriat în lipsa de colegul sěŭ D. Ioan Hagiu Rădulescu, fără contract; şi că D-sa a şi intervenit la primărie să desfiinţeze închiriurea.

Luăm act de declaraţia D-luĭ Cordescu şi stăruim a ruga pe primărie să pue capăt infecţieĭ dupe acel loc.

VELOCIPEDELE

PARIS, 28 August. — Rămăşagul pentru cursele în velociped de la Paris la Brest şi întoarcere, a fost câştigat de D. Terrout, care s'a întors azĭ dimineaţă la 6 jum. după ce a făcut 1200 kilometri în 72 ore.

MYRT

BATALIONUL SACRU

— Spune şi nouă Căpitane, de ce zicĭ adesea că acestuĭ batalion trebue să i se zică „Batalionul Sacru?"

— Vaĭ, D-lor. E o istorie tristă ca zilele de toamnă saŭ ca cele de pe urmă zile a unuĭ om ce părăseşte de vecĭ pe tatăl sěŭ, pe mumă, fraţĭ, surorĭ, copiiĭ, şi pleacă în neagra veşnicie!

Ascultaţĭ şi veţĭ judeca singurĭ.

Trecusem Dunărea, după ce ne luasem ziua bună de la ceĭ ce aveam maĭ scump pe lume; şi deja pusesem de mult acest bětrân fluviŭ între noĭ şi aĭ noştri, când o întâmplare de neagră amintire ne aduse o crudă lovitură tuturor.

Era o zi călduroasă de Iulie, ne găseam pe o înălţime ce domina terenul pe o întindere mare; de la poalele acesteĭ înălţimĭ se întindea o câmpie care seměna întocmaĭ uneĭ mărĭ verzuĭ şi liniştită, şi pe a căreĭ întindere ochiĭ ţi se perdeaŭ obosiţĭ spre poziţiele turceştĭ, străbătând imensul spaţiŭ în care razele soareluĭ se jucaŭ cu aburiĭ eşiţĭ din pământul peste měsură încălzit.

Stam în repaos, soldaţiĭ se desbrăcaseră şi noĭ de asemenĭ. Când, înapoia noastră şi pe drumul ce mergea spre poziţiile turceştĭ, se zări un călěreţ venind în fuga mare spre noĭ; o presimţire tristă ne spunea că ştirea ce ne aduce nu era de loc bună, însă ştiam că la rěsboiŭ nu merge cine-va ca să petreacă, decĭ ne aşteptam la orĭ-ce. Mereŭ călěreţul se apropia de noĭ, şi începurăm a ne ridica de jos unul câte unul pregătindu-ne: maĭ e nevoe să aştepţĭ să vezĭ ce este, când inima 'ţĭ spune maĭ din nainte?

In timpul acesta călěreţul, un ofiţer rus frumos sosi şi descălecând de pe calul plin de spumă dete frâul unuĭ soldat să-l ţină şi veni unde stam toţĭ ofiţeriĭ. Şi ne întrebă, unde-ĭ comandantul.

Il arětarăm stând pe o piatră şi uitându-se la noĭ. După ce merserăm cu rusul la care întrebă: Ce veste?

— D-le comandant, din ordinul D-luĭ general Zotov vě comunic că peste două ore va trece pe aci o divizie de Cazacĭ şi cu ajutorul batalionuluĭ D-v. va ataca poziţia turcească ce se vede la capătul acestuĭ drum?

De sigur orĭ cuĭ, greŭ iar fi fost a lua o decizie potrivită şi iată de ce: După cum toţĭ cunoaştem, în armată nu poţĭ primi şi ezecuta ordine de cât de la şefiĭ recunoscuţĭ; noĭ eram puşĭ sub comanda generaluluĭ Lascarev; decĭ de drept nu puteam ezecuta de cât ordinile acestuia. Insă în acelaşĭ timp iarăşĭ ştim că de la orĭ-cine ne-ar veni un ordin, el trebue ezecutat sub respunderea aceluia ce'l dă, neezecutarea unuĭ ordin e o crimă; căcĭ se putea prea bine — ca în ceasul acesta — ca o oră înainte să fi murit generalul Lascarev şi acestuia să fi urmat generalul Zotov; prin urmare era de admis ca acesta să fie şeful de care trebuia să ascultăm acum

Dar împrejurările eraŭ curioase; două armate ce cooperaŭ pentru aceiaşĭ causă, aveŭ şefĭ diferiţĭ, apoĭ neînţelegerĭ de comandament, neesecutărĭ de ordine streine şi câte alte întâmplărĭ petrecute maĭ înainte, făcu pe şeful nostru să ezite dacă trebue saŭ nu să ezecute ordinul ce i se dădea; hotărârea fu luată, momentul decisese deja, şi soarta voi ca singurĭ să ne hotărâm sentinţa, sentinţă ce a avut apoĭ aşa de triste consecinţe.

— Maiorul zise oficeruluĭ rus:

— D-le poate generalul Lascarev a ordonat, nu însă general Zotov sub a căruĭ comandă nu ne gěsim?

— Nu D-le comandant, respunse oficerul. D. general Zotov mě trimete.

— Comunicaţĭ atuncĭ D-luĭ general ce v'a trimes că acest batalion se găseşte sub altă comandă şi decĭ nu poate ezecuta ordine streine.

Oficerul plecă.

Noĭ primirăm ordinul să fim gata pentru orĭ-ce întâmplare.

Punct peste două ore, sosia cavaleria rusă însă îşĭ continuă drumul înainte, fără măcar ca comandantul eĭ să ne privească, pierzîndu-se apoĭ pe câmpia întinsă ce trebuia să devie curênd mormêntul atâtor dintre eĭ!

Noĭ remasem tot aci pentru a fi spectatoriĭ celeĭ maĭ teribile lupte ce s'a putut vedea!

Nu trecu mult şi infanteria turcă din poziţie, deschisă un foc îngrozitor, după ce a lăsat să se apropie cavaleria rusă; D'odată aceasta se opri. Descălicară, opritorile fură aruncate cailor, apoĭ frâile a câte doĭ caĭ lăsate la al treilea călăreţ pe când ceĭ-l'alţĭ începură a combate pe jos, ca infanteria. Aceasta fu afacere de minut; însă ce are a face curajul, bravura, în o ocasie când eserciţĭ o meserie streină de adevěrata ocupaţie: o cavalerie luptând pe jos contra uneĭ infanteriĭ destul de bună şi aşezată în nişte poziţiĭ excepţional favorabile!

Lupta dură în această formă neegală, timp de jumătate oră, numěrul bravilor cazacĭ fu micşorat foarte mult; când d'odată pe flancurile poziţieĭ turceştĭ apăru o roşaţă întinsă: era vestita cavalerie turcă care eşia din poziţie pentru a termina opera începută de infanterie.

Două elemente cu care Napoleon zicea că ar fi cucerit lumea: cazacul rus şi cavaleria turcă; două din aceste elemente zic se întâlniră şi lupta ce vězurăm e cea maĭ teribilă din câte poate numěra istoria militară!

Indată ce se ivi numeroasa cavalerie turcească, cazaciĭ încălecară; acum eraŭ în elementul lor; isbirea fu teribilă! însă a se putea rezista şarjeĭ cavalerieĭ turceştĭ era peste putinţă. Cazaciĭ încălecară caiĭ cu faţa înapoĭ şi începură retragerea împuşcând mereŭ şi urmăriţĭ fiind de turcĭ.

Curênd din frumoasa divizie de cazacĭ, nu maĭ rěmase aproape nimic, iar câmpia fu acoperită de cadavre, caĭ şi călăreţi... peste care se aşternu apoĭ mantia nopţiĭ.

Comisesem o greşală; şi de şi acelaşĭ ar fi fost rezultatul dacă luam şi noĭ parte la luptă, totuşĭ a privi o trupă ce luptă lângă noĭ şi pentru acelaşĭ scop, a o vedea zdrobită şi a nu-ĭ da ajutor saŭ măcar puterea morală, era destul de crud.

Din acea zi, toţĭ ne priveaŭ cu dispreţ. Şeful nostru fu scos din comandă; toată lumea ne spunea în batjocură: de ce aţĭ maĭ venit?

Vaĭ! ce stricam noĭ oare? In inimile noastre era acelaşĭ îndemn, acelaşĭ avênt nobil, poate chiar Şeful nostru nu era atât de vinovat... însă cerinţele rězboiuluĭ sunt atât de precise!

După această întâmplare furăm mereŭ întrebuinţaţĭ la săpat, corvezĭ şi alte greutăţĭ ca o trupă ce nu are nicĭ o valoare. Săpară soldaţiĭ prin aceste câmpiĭ udate de sânge, în cât mânele li se umflară şi se roase. Cu toţiĭ de la oficerĭ până la soldaţĭ aveaŭ numaĭ o dorinţă: a fi trimişĭ în foc şi a arěta că ştim să răpim victoria saŭ să murim vitejeşte.

Curând se dete o luptă şi corpul nostru fu pus în susţinere; pentru noĭ aceasta fu o altă lovitură. Nu inspiram nicĭ o încredere. Ni se refuza onoarea de a fi în cap, ni se lua dreptul a privi moartea în faţă!

Plecărăm capul suferind în tăcere şi această ruşine. Cu toate acestea în timpul lupteĭ, un oficer dintre noĭ zicênd: „Dar până când?" îşĭ luă plutonul şi fără autorizaţia cuĭ-va, intră în foc. Altul strigând iarăşĭ: „Dar ce-am comis noĭ?" îl urmă.

Abia maĭ puteam opri pe soldaţĭ de a nu se arunca cu toţiĭ în linia întâiŭ.

Trebue însă ca să maĭ purtăm câtă-va vreme ruşinea şi acuzarea de poltronĭ, când veni o zi frumoasă, o zi de serbătoare pentru noĭ, în care puturăm proba că fără dreptate ni se răpiră cel maĭ sfânt drept al ostaşuluĭ, acela de a apăra ţara.

Era nevoe a se ataca o movilă în care turciĭ staŭ fără nicĭ o grijă şi trimiteam în aĭ noştri gloanţele lor ucigaşe, fără ca să putem fi în stare a le face ceva; această movilă trebuia încercat a se lua, pentru a se vedea forţele turcilor. Insă pentru ca să se poată încerca, trebuiaŭ vieţĭ sacrificate, căcĭ cuvêntul încercare arěta de la început puţina speranţă de a se putea lua.

Furăm puşĭ noĭ în avant-gardă, saŭ maĭ bine fusesem hotărîţĭ noĭ pentru sacrificare. D zeŭ ne e martor că ne-am simţit fericiţĭ şi această veste am primit'o cu strigăte de bucurie. Ni se aduse un şef noŭ. Stam cu capetele în jos când generalul ne vorbi. Intr'un discurs ce ţinu ne zise: „faptele trecute sunt o insultă, această insultă trebueşte spălată..."

La auzul acestuĭ cuvênt murmurarăm şi ca prin instinct am ridicat cu toţiĭ fruntea sus privind în ochiĭ aceluĭ general ce ne insulta, ne lovea în demnitatea noastră.

Generalul sfîrşi spunêndu-ne: nu aveţĭ decĭ de cât o singură scăpare: *mórtea*, căcĭ înainte vě vor primi gloanţele turcilor, iar înapoĭ baionetele a înseşĭ fraţilor voştri, care aŭ ordinul a trage în voĭ dacă a'ţĭ încerca să vě daţĭ îndărăt!

Apoĭ adresându-se ofiţerilor, zise: care din D-v. se însărcinează cu plutonul de gabioane?

„Eŭ," am respuns eşind înainte. Eŭ mě ofer, D-le general. Mi-am constituit plutonul, am zis „la dreapta" şi m'am dus să iaŭ gabioanele.

Generalul plecă în urmă.

Noul nostru şef, plin de curaj şi de bravură şi care ne cunoştea valoarea vitejască, ne vorbi atât de dulce, atât de frumos în cât ne fermecă şi maĭ mult. Iar când ne zise cu entuziasm: „copiĭ! merg cu voĭ la moarte, îmĭ place se mor alăturĭ de voĭ. Să ştiţĭ că nu poate fi moarte maĭ frumoasă, maĭ plăcută şi maĭ demnă de cât a ostaşuluĭ ce moare luptând pentru ţară şi a eĭ libertate!" Atât de mult ne mişcară aceste cuvinte ale maioruluĭ, în cât strigarăm: „Să murim pentru frumoasa, pentru mândra noastră ţară! Du-ne la moarte, saŭ la victorie! Du-ne!"

Ocupam un loc de onoare în fruntea a două armate unite, iar în capul nostru avem un şef ce eram singurĭ că ne duse la victorie!

Auzeam în urmă venind până la noĭ suspinele, dorul de libertate a părinţilor, soţielor şi copiilor noştri!

Vedeam înainte ca în vis, ţara noastră

pășind falnic printre cele-l'alte țĕrĭ glorioase!

Atât avurăm timpul să gândim când auzirăm comanda „Innainte“.

O ploae de gloanțe ne primi; mĕ găseam în frunte cu plutonul de gabioane, mergeam cel maĭ sigur la moarte. In jurul meŭ nu maĭ auzeam de cât un amestec de suspine al celor ce cădeaŭ, vaetele răniților, vâjâitul gloanțelor ce se înfiĭgeaŭ pe lângă mine. Noĭ mergeam înainte mereŭ; iar când aruncaiŭ ochiĭ înapoĭ spre a vedea dacă corpul se ținea pe urmele mele, vĕzuĭ trupa iar în cap de tot în întâiul rînd ca o pânză neagră *eraŭ ofițeriĭ!* voiaŭ să moară cei întâiŭ, voiaŭ să arete că omul nu trebue lovit în amorul sĕŭ propriŭ!

Demn și nobil corp ofițeresc. Demnĭ de aceștĭ șefĭ fură și soldațiĭ.

Victoria era a noastră. Luasem movila... dar a treia parte din batalion și jumĕtate ofițeriĭ rĕmasă pe câmpul de luptă!

Când se termină lupta, toțĭ ne spuse că Rușiĭ făceaŭ rugăciunĭ în genunchĭ pentru noĭ; iar aĭ noștri plângeaŭ!

Pe timpul ataculuĭ, Impĕratul rus ne privea de pe o înălțime.

Acesta fu primul botez de sânge al batalionuluĭ nostru. In câte-va lupte ce se maĭ dădu apoĭ, el se purtă tot atât de brav; iar ziua de 30 August, zi sfântă, o alesesem ca să fie aniversarea glorieĭ noastre. In lupta acesteĭ zile, batalionul fu cu desăvârșire sfărîmat însă 30 August, Grivița și Independența țĕriĭ staŭ scrise alăturĭ de numele luĭ în istoria patrieĭ.

Iată dar de ce spun adesea că acestuĭ batalion trebue să i se zică „Sacru“. — Iar aceĭ ce astă-zĭ se umbresc sub drapelul sĕŭ acoperit de laurĭ și roze, să trăiască în amintirea celor ce aŭ murit apĕrându-l, și să-l considere ca cea maĭ sfântă moștenire și ca suvenirea uneĭ vitejiĭ demnă de armata unuĭ popor falnic ca al nostru.

ULTIME INFORMAȚII

In privința accidentuluĭ de la noul Teatru care se clădește în locul săleĭ Ateneuluĭ cel vechiŭ, maĭ aflăm următoarele: Pe când lucrătoriĭ ceĭ doĭ rănițĭ eraŭ conduși la Spitalul Colțeĭ, unul din eĭ a murit. Acesta e al doilea mort, așa că numaĭ unul din ceĭ treĭ carĭ aŭ fost lovițĭ de bârna de fier a scăpat. Inainte de a se începe orĭ ce investigație. D. Prim-procuror Sfetescu împreună cu D. judecător de instrucție Maxim a numit o comisiune compusă din D niĭ inginerĭ Cordescu, Mincu și Cuțarida, care să'și dea avizul asupra acestuĭ accident care până acum se crede că a provenit din slăbirea ziduluĭ. Ancheta a început a lucra imediat la fața loculuĭ.

—⁕—

Societatea Prescĭ în unire cu Primăria, dă niște marĭ serbărĭ populare în grădina Cișmigiŭ, **Joĭ 29, Vinerĭ 30, Sâmbătă 31 August și Duminecă 1 Septembrie.**

Serbările acestea vor fi de sigur cele maĭ frumoase din câte am dat până acum.

Intrarea 1 fr. în toate zilele

Maĭ multe chioșcurĭ cu căișorĭ, Drum de fer, Florĭ, Tutun, Albumurĭ, etc.

O mare și admirabilă tombolă cu o mulțime de câștigurĭ de valoare.

Concurs de urâțĭ! Menageriĭ și panorame. Drum de fer pentru copiĭ și călușeĭ.

Noŭ! Prăjina cu arțag, Prăjina cu premiŭ.

Muzicĭ militare și lăutarĭ vor cânta continuŭ.

Curse în sacĭ și cu luntrele.

Plimbare venețiană pe lac

Grădina luminată cu lumină electrică și 1500 lanterne.

—⁕—

Citim în *Lupta*:

Marțĭ a avut loc întrunirea studenților Ieșenĭ, sub președința D-luĭ I. Micu, membri în comisiunea organizatoare a congresuluĭ de la Giurgiu. După ce aŭ vorbit D-niĭ Țurcanovicĭ, Micu, Iacob, Catană, Mihăilescu, Teodorescu, etc., studențiĭ în unanimitate aŭ votat următoarele rezoluțiunĭ.

Congresul de Giurgiu să se țină cu orĭ-ce preț punêndu-se pentru aceasta la dispoziția studenților fondul de 2.000 și ceva de leĭ, de care dispune casa congresuluĭ, secția Iași.

Să se aleagă o delegație de cel puțin 40 studențĭ, cărora li se va pune la dispoziție din suma de maĭ sus mijloacele de transport până la Giurgiu și îndărăt.

S'a numit o delegație care să meargă la D. ministru Poni spre a vedea dacă D-sa perzistă în rĕspunsul dat delegațieĭ studenților Bucureștenĭ. S'a fixat ziua de 1 Septembre pentru o nouă întrunire când se vor discuta și alte cestiunĭ privitoare la congres.

Studențiĭ și cu această ocaziune aŭ desmințit sgomotul ce intenționat se face pe seama acestuĭ congres, calificându-l de congres internațional, pe când în realitate nu e de cât congres anual al studenților Românĭ la care vor lua parte, însă, și delegațĭ din peninsula Balcanică.

—⁕—

Domnul judecător de Instrucție Maxim a depus aseară pe falitul Jacques Prisner, proprietarul magazinuluĭ de manufactură din Hanul cu Teĭ, de oare-ce bilanțul espus la tribunal spre a fi declarat de falit, era un bilanț fraudulos. Pasivul acestuĭ faliment este de aproape 200 miĭ leĭ.

—⁕—

Erĭ pe când o mașină de drum de fier manevra în gara de Nord, maĭ multe scânteĭ aŭ aprins casa locuitoruluĭ Costache Mușat, din fundătura Crîngașĭ.

—⁕—

Cărciumarul Mihalache Ștefănescu din Calea Dudeștĭ No 124, pe când se afla cu maĭ multă lume după ce vĕzuse p'o mătușe a sa bolnavă pe moarte a căzut de odată jos și a încetat din viață, după câte-va ore a încetat din viață și bătrîna.

—⁕—

Casa de Schimb B. MARCU din *Strada Smârdan Nr. 15*, în fața Bănceĭ Naționale, spre poștă, ne comunică următoarele cursurĭ.

4%	Renta amortisabilă	84¼
5%	Imprumutul comunal (1883)	94½
5%	Imprumutul comunal (1890)	96¼
5%	Scris. funciare urbane	95¼
5%	Scris. funciare rurale	99¾
5%	Renta amortisabilă	100
5%	Scris. urbane de Iașĭ	86=

FOIȚA ZIARULUI „ADEVĔRUL“

FELIX DE STEYNE

(14)

Misterul de la Turnul Eiffel

VI

Convalescența Jeanei mai e odată compromisă

Doctorul Ferreol, prietin de aproape al caseĭ de anĭ de zile, îșĭ aducea aminte că D. Labruny se purtase cu Randel ca cu o rudă, că era priimit în casa luĭ cu o bună-voință ca și părintească, că inginerul de multe-orĭ îl poftia la masă.

Apoĭ Fontanes fusese întrodus ca tovarăș dintru întâĭ. Noul venit, băiat cu adevĕrate merite și seducător prin calitățile luĭ morale și exteriorul plăcut, cîștigase numaĭ de cât simpatia tatăluĭ și a feteĭ. La Jeana simpatia aceasta se schimbase repede într'un sentiment maĭ dulce, pe care Henric îl ghicise cu atât maĭ repede, cu cât inima-ĭ era gata să-ĭ dea rĕspunsul. Fontaines și Jeana se iubeaŭ Și această dragoste cinstită era așa de vĕdită, că, atuncĭ când tînĕrul ceru mâna Jeaneĭ, de la cele dintâĭ vorbe, D. Labruny, fără să'l lase să sfîrșască, îĭ deschise brațele numindu-l copilul luĭ.

Doctorul îșĭ aducea aminte de toate acestea, de o perioadă de fericire așa de aproape și așa de depărtată în același timp. De atuncĭ încă nu trecuseră treĭ lunĭ și moartea sdrobise totul.

Și'șĭ maĭ aducea aminte că de atuncea Randel s'a făcut tăcut.

Adevĕrat că băiatul acesta nu prea era vesel din fire. Dar din momentul acela a părut din ce în ce maĭ închis și numaĭ rar de tot a maĭ priimit să mănânce la D. Labruny, prefăcându-se că e obosit, ca să plece maĭ repede.

Atuncĭ D. Ferreol n'a dat așa mare băgare de seamă în această schimbare; dar, acuma, prin acel fenomen al memorieĭ, care desenează înaintea ochilor noștriĭ cu o limpezime de mirat unele lucrurĭ trecute, revedea pe funcționar devenit trist, maĭ sălbatic, de când D-șoara Labruny s'a logodit cu tovarășul tatăluĭ eĭ.

Decĭ Randel iubea pe Jeana.... Fără îndoială că n'ar fi îndrăznit să dea pe față dragostea luĭ, cu toate acestea măritișul eĭ 'l-a mâhnit mult.

Acestea eraŭ cel puțin presupunerile bunuluĭ doctor, căcĭ poate că se înșela. Randel n'a lăsat să ghicească nimenĭ că are un asemenea secret în inimă.

Lumea îl vedea dus în contemplarea ferestrelor pavilionuluĭ. Dar ce era cu asta? Se vedea că era mâhnit tare de nenorocirea ce căzuse pe casă. Era impresionabil, nervos, sănătatea luĭ inspira îngrijirĭ. Nu era destul aceasta, ca să se explice slăbirea creeruluĭ luĭ și turburările întâmplate în deprinderile luĭ la lucru?...

D. Ferreol făcea și reflecțiile acestea, căcĭ nu era omul să se lase să fie dus de nas de o simplă hipoteză. Ar fi voit să întrebe pe tînĕr; poate că ar fi rĕușit să'l spovedească... Dar la orĭ-ce cercare, Randel îl oprea scurt, cu același rĕspuns categoric:

— Nu vĕ îngrijițĭ de mine, D-le doctor, sănătatea mea este perfectă.

Avênd trebuință într'o zi să consulte niște documente ce eraŭ în biuroul luĭ Randel. D. Labruny băgă de seamă că era îndărăt cu lucrul. Mirat, îl examină fără să'l dojenească, și fizionomia luĭ îl isbi. Fu mișcat. Randel era în serviciul luĭ de zece anĭ de zile și tot-d'auna dase dovezĭ de un devotament inteligent.

D. Labruny vorbi cu doctorul despre el. Doctorul, fără să'ĭ împărtășască gândurile ce'ĭ trecuseră prin minte, rĕspunse în câte-va cuvinte despre izolarea la care era condamnat tînĕrul, al căruia caracter deja era dat spre melancolie și pe care evenimentele recente să vede că'l întristaseră mult.

Adevĕrata prietinie pe care inginerul o avea pentru funcționarul sĕŭ, îl făcu să pue D luĭ Ferreol această întrebare:

— Crezĭ, că în starea în care e Jeana, a'șĭ putea să poftesc pe bietul băiat la masă la mine?

Deși tot nu'șĭ aducea aminte de trecut, văduva mergea tot maĭ bine. Doctorul nu crezu că poate să se împotrivească. Fără îndoială că bolnava n'are să fie maĭ impresionată de vederea luĭ Randel, ca de a nașuluĭ eĭ. Și poate că aceasta ar fi o cercare maĭ bună....

D-na Fontanes vorbia cu doctorul cum vorbia D. Labrunny.

— Bună seara nașule, îĭ zicea ea întinzêndu-ĭ fruntea, când venea s'o vază.

Și câte odată vorbia de lucrurĭ de nimica, de buchetul de florĭ ce îĭ adusese, orĭ de rochia care se îmbrăcase Jeana.

Chiar în acea seară D. Labrunny spusese luĭ Randel:

— Dragă prietene, fata mea cu toate că mintea-ĭ este tot în norĭ, e într'o stare de îmbunătățire simțitoare; vino să mănâncĭ cu noĭ, aĭ să'mĭ facĭ multă plăcere.

D. Ferreol spuse inginerului că Randel se poate să refuze, saŭ dintr'un sentiment de discrețiune exagerată saŭ din sĕlbătăcie. Temerea doctoruluĭ nu se realiză. Din contră, Randel primi invitația cu o grabă plină de recunoștință, și mulțumind D-luĭ Labrunny, avu în voce o tremurătură de emoțiune, ce înduioșă pe inginer.

La ceasurile șeapte, femeea de cameră vesti pe funcționar, care nu maĭ slăbise pavilionul din ochĭ, că masa e gata. Eși din biuroŭ și porni cu atâta grabă, că dete peste femee în vestibul.

D. Labrunny, doctorul și Jeana eraŭ deja la masă, când tînĕrul deschise ușa săleĭ de mâncare.

Privirea luĭ se duse drept la D-na Fontanes care era îmbrăcată într'o rochie albă, la piept cu un trandafir mîreț, pe care i-l adusese nașul eĭ.

— Jeano, o întrebă D. Labrunny, cunoștĭ pe D. Randel? a venit să mănînce cu noĭ.

Randel lăsă ochiĭ în jos.

Vĕduva nicĭ n'a ridicat capul; era ocupată cu trandafirul.

— Nu știŭ... murmură ea cu indiferență.

Randel a șezut la dreapta inginerului, în fața D-neĭ Fontanes.

Jumĕtate din vremea meseĭ a trecut într'o tăcere absolută, pentru că rĕspunsul Jeaneĭ făcuse pe D. Labrunny să'șĭ piarză tot cheful.

D. Ferreol se uită la Jeana și nu se gândea că Randel e de față. Acesta o mânca din ochĭ.

— Presupunerea mea dintâiŭ e dréptă, ar fi zis el de ar fi supraveghiat pe tînĕr.

De-odată doctorul făcu o mișcare de adâncă neliniște.

(Va urma)

MERSUL TRENURILOR

PORNESC DIN BUCUREŞTI :

Bucureştĭ-Iaşĭ, direct de persoane. — Pleacă din Bucureştĭ la ora 7 dim., din Ploeştĭ 8,58 dim., din Buzĕŭ 11,11 dim., din Rîmnicul-Sărat 12,11 p. m., din Focşanĭ 1,20 p. m., din Mărăşeştĭ 2,10 p. m., din Adjud 3,09 p. m., din Bacăŭ 5,18 p. m., din Roman 7 seara, din Paşcanĭ 8,49 s., soseşte în Iaşĭ 11,05 s. — **Accelerat,** pleacă din Bucureştĭ 9,35 seara, din Ploeştĭ 11,04 noaptea, din Buzĕŭ 12,54 noaptea, din Rîmnicul-Sărat 1,46 dim., din Focşanĭ 2,43 dim., din Mărăşeştĭ 3,20 d., din Adjud 4,13 dim., din Bacăŭ 5,57 dim., din Roman, 7,13 dim., din Paşcanĭ 8.40 dim., soseşte în Iaşĭ la 10,45 dim.

Bucureştĭ-Vasluĭ, Brăila-Galaţĭ, direct accelerat.— Pleacă din Bucureştĭ la 7.50 seara, din Ploeştĭ 9,42 seara, din Buzĕŭ 11,41 seara, din Rîmnicu-Sărat 12,39 s., din Focşanĭ 1,37 nóptea, din Mărăşeştĭ 2,15 noaptea, din Tecucĭ la 2,53 dim., din Bêrlad 4,23 dim., din Crasna la 5,28 dim., soseşte în Vasluĭ la 5,52 dim. spre Galaţĭ, din Buzĕŭ pleacă la 12 noaptea, din Brăila 2,31 noaptea, din Barboşĭ 3,22 d., soseşte în Galaţĭ 4 dim.

Bucureştĭ-Vêrciorova, direct accelerat. — Pleacă din Bucureştĭ 6,40 seara, din Titu 7,47 seara, din Piteştĭ 9,08 seara, din Costeştĭ 9,36 dim., Slatina 10,57 seara, din Piatra Olt 11,19 seara, din Craiova 12,24 noaptea, din Filiaşĭ 1,13 dim., din Turnu-Severin 3,10 dim., soseşte în Vêrciorova 3,32 dim. — De persoane pleacă din Bucureştĭ 8.10 dim., din Titu 9,39 dim., din Goleştĭ 11 dim., din Piteştĭ 11.37, din Costeştĭ 12,11 p. m., din Slatina 1,46 p. m., din Piatra Olt 2 29 p. m., din Craiova, 4,04 p. m., din Filiaşĭ 5,18 p. m., din Turnu-Severin 7,59 seara, soseşte în Vêrciorova 8,25 s.— Fulgerul pleacă din Bucureştĭ 4,03 seara, din Titu 5.06 seara, din Piteştĭ 6,22 s., din Slatina 8,07 dim., din Craiova 9,28 seara, din Filiaşĭ 10.15 seara, din Turnu-Severin 12,06 noaptea, soseşte în Vêrciorova 12,28 noaptea.

Bucureştĭ-Craiova, direct, persoane. —Pleacă din Bucureştĭ 2.48 p. m., din Titu 4.03 seara, din Goleştĭ 5.30 seara, din Piteştĭ 6 seara, din Costeştĭ 6.31 seara, din Slatina 8.32 seara, din Piatra 9.05, soseşte la Craiova 10.20 s.

Bucureştĭ-Piteştĭ, direct, persoane.—Pleacă din Bucureştĭ 6.45 d., din Titu 8.21 d., din Goleştĭ 9.44 d., soseşte la Piteştĭ 10.44 d.

Bucureştĭ-Galaţĭ, direct, persoane. — Pleacă din Bucureştĭ 9.40 d., din Ploeştĭ 11.48 d., din Buzĕŭ 2.05 p. m., din Brăila 5.02 p. m., din Barboşĭ 5.59 p. m., soseşte Galaţĭ 6.35 seara.

Acelaşĭ tren spre Tecucĭ.—Pleacă din Buzĕŭ 2.15 p. m., din R.-Sărat 3.49 p.m., din Focşanĭ 7.48 seara, din Mărăşeştĭ 9.02 seara, soseşte Tecucĭ 9.45 seara.

Bucureştĭ-Predeal, direct accelerat.—Pleacă din Bucureştĭ 4.40 p. m., din Ploeştĭ 6.17 seara, din Câmpina 7.18 seara, din Sinaia 8.31 seara, soseşte Predeal 9.10 seara.

Accelerat.—Pleacă din Bucureştĭ 7.35 d., din Ploeştĭ 9.44 d., din Câmpina 10.48 d., din Sinaia 12.03 p. m., soseşte Predeal 12.45 p. m.

De persoane. — Pleacă din Bucureştĭ 8.50 d., din Ploeştĭ 10.48 d., din Câmpina 11.55 d., din Sinaia 1.14 p. m., soseşte Predeal 1.56 p. m.

Bucureştĭ-Giurgiu, direct, (fulger), pleacă din Bucureştĭ 5,35 dim. soseşte Smârda 7,10 d. *Persoane* pleacă din Bucureştĭ gara de Nord 8 d. din Filaret 8,30 d., soseşte Giurgiu 10,18 d. — *De persoane* din Bucurdştĭ, gara de Nord 5.25 p. m., din Filaret 5,55, soseşte Giurgiu 7,48 s.

Bucureştĭ-Călăraşĭ Feteştĭ-Slobozia, pleacă din Bucureştĭ 7,50 dim., soseşte Călăraşĭ 12,20 p. m. Feteştĭ 11,53 d., Slobozia 12,05 p. m.

SOSESC IN BUCUREŞTI

Din Iaşĭ 7,30 d. şi la 9,55 s.
Din Vasluĭ-Galatz 8,40 d.
Din Predeal 11.55 d. la 8,50 s. şi la 9,30 seara.
Din Galaţĭ 5,10 s.
Din Vêrciorova 11.15 s. Fulgerul, la 9,25 d. acceleratu 8,25 s. persoane.
Din Craiova 12,55 p. m
Din Piteştĭ 9,10 seara.
Din Călăraşĭ 6,25 s.
Din Giurgiu 3,56 p. m. fulgerul, la 0,45 d. şi 7,20 s. persoane.

Proprietar-Editor, Th. Basilescu.

Bucureştĭ. — Tipografia Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta, 111.